

Virksomhedernes sociale ansvar i internationale handelsaftaler

Europa-Parlamentets beslutning af 25. november 2010 om virksomhedernes sociale ansvar i internationale handelsaftaler (2009/2201(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 12, 21, 28, 29, 30 og 31 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til EU-traktatens artikel 2, 3 og 6,
- der henviser til artikel 9, 10, 48, 138, 139, 153, 156, 191, 207 og 218 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
- der henviser til OECD's retningslinjer for multinationale selskaber, trepartserklæringen om principperne vedrørende de multinationale virksomheder og socialpolitikken, som Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) har vedtaget, og adfærdskodekser, der er vedtaget inden for rammerne af internationale organisationer som FAO, WHO og Verdensbanken, samt den indsats, der gøres under UNCTAD's auspicer for at regulere til virksomhedsaktiviteter i udviklingslande,
- der henviser til FN's Global Compact-initiativ, der blev lanceret i september 2000, FN's generalsekretærs rapport af 10. august 2005 om globale partnerskaber og bedre samarbejde mellem FN og alle relevante partnere, navnlig den private sektor (05-45706 (E) 020905), meddelelsen af 9. oktober 2006 fra FN's Global Compact- og Global Reporting-initiativ samt FN's principper for ansvarlige investeringer, der blev lanceret i januar 2006 og koordineres af UNEP Finance Initiative og FN's Global Compact,
- der henviser til FN's standarder for transnationale selskabers og andre erhvervsvirksomheders ansvar på menneskerettighedsområdet (vedtaget i december 2003)¹,
- der henviser til Global Reporting-initiativet (GRI), der blev lanceret i 1997², de ajourførte G3-retningslinjer for bæredygtighed og rapportering, der blev offentliggjort den 5. oktober 2006, og de G4-retningslinjer, der er ved at blive udarbejdet af GRI,
- der henviser til resultaterne af FN's verdenstopmøde om bæredygtig udvikling i 2002 i Johannesburg, navnlig opfordringen til initiativer med hensyn til virksomhedernes ansvar, og Rådets konklusioner af 3. december 2002 om opfølgningen på topmødet³,
- der henviser til FN's højkommissær for menneskerettigheders rapport af 15. februar 2005 om multinationale virksomheders og andre erhvervsvirksomheders ansvar på

¹ UN Doc. E/CN.4/Sub.2/2003/12/Rev.2(2003).

² www.globalreporting.org

³ <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N02/636/94/PDF/N0263694.pdf?OpenElement>

menneskerettighedsområdet (E/CN.4/2005/91, 2005),

- der henviser til rapport af 7. april 2008 fra FN's generalsekretærs særlige repræsentant på området menneskerettigheder og transnationale selskaber og andre virksomheder om fremme og beskyttelse af alle menneskerettigheder, borgerlige, politiske, økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, herunder retten til udvikling (A/HRC/8/5 2008), og det igangværende arbejde med den næste rapport, som er planlagt til 2011,
- der henviser til rapport af 9. april 2010 fra generalsekretærens særlige repræsentant på området menneskerettigheder og transnationale selskaber og andre virksomheder om erhvervsvirksomheder og menneskerettigheder og yderligere foranstaltninger med henblik på overholdelse af "Protect, Respect and Remedy"-rammen(A/HRC/14/27),
- der henviser til referencerammerne og certificerings- og mærkningsordningerne angående virksomhedernes adfærd med hensyn til bæredygtig udvikling, klimaændringer og fattigdomsbekæmpelse, såsom SA 8000-standarden, der vedrører forbud mod børnearbejde, og AFNOR's og ISO's standarder for bæredygtig udvikling,
- der henviser til Kimberley-processen angående kontrol med handelen med uslebne diamanter,
- der henviser til de initiativer, der er taget i forskellige medlemsstater for at fremme virksomhedernes sociale ansvar (VSA), og navnlig til, at der i Danmark er oprettet et offentligt center for VSA, som koordinerer regeringens lovgivningsinitiativer til fremme af VSA og udarbejder praktiske værktøjer for virksomhederne¹,
- der henviser til den internationale konvention fra 1966 om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, konventionen fra 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder, FN-erklæringen om de oprindelige folks rettigheder, vedtaget ved Generalforsamlingens resolution 61/295 den 13. september 2007, og FN-konventionen fra 1989 om barnets rettigheder,
- der henviser til de internationale miljøaftaler, f.eks. Montrealprotokollen om stoffer, der nedbryder ozonlaget (1987), Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald (1999), Cartagenaprotokollen om biosikkerhed (2000) og Kyotoprotokollen (1997),
- der henviser til Regionsudvalgets udtalelse af 14. marts 2003 om grønbogen om fremme af en europæisk ramme for virksomhedernes sociale ansvar,
- der henviser til endelig rapport og henstillinger den 29. juni 2004 fra det europæiske interessentforum om virksomhedernes sociale ansvar, herunder henstilling nr. 7, som støtter bestræbelserne på at tilvejebringe en passende retlig ramme,
- der henviser til Bruxelleskonventionen fra 1968, som konsolideret ved Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretslige område², og Kommissionens

¹ <http://www.csr.gov.dk>

² EFT L 12 af 16.1.2001, s. 1.

grønbog af 21. april 2009 om revision af forordning (EF) nr. 44/2001,

- der henviser til Kommissionens grønbook "Fremme af en europæisk ramme for virksomhedernes sociale ansvar" (KOM(2001)0366), som blev fulgt op med grønbogen med titlen: "Meddelelse fra Kommissionen om virksomhedernes sociale ansvar: Virksomhedernes bidrag til bæredygtig udvikling" (KOM(2002)0347),
- der henviser til Kommissionens henstilling 2001/453/EF af 30. maj 2001 om anerkendelse, måling og offentliggørelse af miljøspørgsmål i virksomheders årsregnskaber og årsberetninger¹, (meddelt under nummer K(2001)1495),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 18. maj 2004 med titlen "Den sociale dimension af globaliseringen - EU's politiske bidrag til at sprede fordelene til alle borgerne" (KOM(2004)0383),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 22. marts 2006 til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg med titlen: "Gennemførelse af partnerskabet for vækst og beskæftigelse: at gøre Europa til et ekspertisecenter for virksomhedernes sociale ansvar" (KOM(2006)0136),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 24. maj 2006 med titlen "Fremme af anstændigt arbejde for alle - EU's bidrag til gennemførelsen af dagsordenen for anstændigt arbejde i verden" (KOM(2006)0249),
- der henviser til den generelle toldpræferenceordning (GSP), der har været i kraft siden 1. januar 2006, og som giver toldfri adgang eller toldnedsættelse til en lang række produkter og desuden rummer et nyt incitament til støtte af sårbare lande, der har særlige handelsmæssige, finansielle eller udviklingsmæssige behov,
- der henviser til punkt 13 i frihandelsaftalen mellem EU og Sydkorea, der blev undertegnet i oktober 2009, hvorefter parterne skal lette og fremme handel med varer, der bidrager til bæredygtig udvikling, herunder varer, som indgår i ordninger som eksempelvis fair og etisk handel, og varer, der involverer virksomhedernes sociale ansvar og deres forpligtelse til at stå til regnskab,
- der henviser til artikel 270, stk. 3, i frihandelsaftalen mellem Den Europæiske Union og Colombia og Peru, der blev undertegnet i marts 2010, hvorefter parterne er enige om at fremme god forretningsskik i forbindelse med virksomhedernes sociale ansvar, og til aftalens artikel 270, stk. 4, hvorefter parterne anerkender, at fleksible, frivillige og incitament-baserede mekanismer kan bidrage til kohærens mellem handelspraksisser og målsætningerne for et bæredygtigt miljø,
- der henviser til Rådets resolution af 3. december 2001 om opfølgning af grønbogen om fremme af en europæisk ramme for virksomhedernes sociale ansvar²,
- der henviser til Rådets resolution af 6. februar 2003 om virksomhedernes sociale ansvar³,

¹ EFT L 156 af 13.6.2001, s. 33.

² EFT C 86 af 10.4.2002, s. 3.

³ EUT C 39 af 18.2.2003, s. 3.

- der henviser til Rådets afgørelse 2005/600/EF af 12. juli 2005 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker, der anbefaler medlemsstaterne at tilskynde virksomhederne til at udvikle VSA¹,
- der henviser til Rådets konklusioner af 14. juni 2010 om børnearbejde²,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 761/2001 af 19. marts 2001 om organisationers frivillige deltagelse i en fællesskabsordning for miljøledelse og miljørevision (EMAS)³,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/51/EF af 18. juni 2003 om årsregnskaber og konsoliderede regnskaber for visse selskabsformer, banker og andre penge- og finansieringsinstitutter samt forsikringsselskaber⁴,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter⁵,
- der henviser til sin beslutning af 15. januar 1999 om en adfærdskodeks for europæiske virksomheder i udviklingslandene⁶, hvori det anbefales, at der udarbejdes en europæisk adfærdskodeks støttet af en europæisk håndhævelsesmekanisme,
- der henviser til sin beslutning af 25. oktober 2001 om åbenhed og demokrati inden for international handel⁷, hvori det kræves, at WTO respekterer ILO's grundlæggende arbejdsmarkedsnormer og accepterer ILO's afgørelser, herunder eventuelle sanktioner, der pålægges i forbindelse med alvorlige overtrædelser af de grundlæggende arbejdsmarkedsnormer,
- der henviser til sin beslutning af 4. juli 2002 om Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg om fremme af grundlæggende arbejdstagerrettigheder og forbedring af de sociale styresystemer i en globaliseret økonomi⁸,
- der henviser til sin beslutning af 13. maj 2003 om Kommissionens meddelelse om virksomhedernes sociale ansvar: Virksomhedernes bidrag til bæredygtig udvikling⁹,
- der henviser til sin beslutning af 5. juli 2005 om udnyttelse af børn i udviklingslandene, med særligt fokus på børnearbejde¹⁰,

¹ EUT L 205 af 6.8.2005, s. 21.

² 10937/1/10.

³ EFT L 114 af 24.4.2001, s. 1.

⁴ EUT L 178 af 17.7.2003, s. 16.

⁵ EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114.

⁶ EFT C 104 af 14.4.1999, s. 180.

⁷ EFT C 112 E af 9.5.2002, s. 326.

⁸ EUT C 271 E af 12.11.2003, s. 598.

⁹ EUT C 67 E af 17.3.2004, s. 73.

¹⁰ EUT C 157 E af 6.7.2006, s. 84.

- der henviser til sin beslutning af 15. november 2005 om globaliseringens sociale dimension¹,
 - der henviser til sin beslutning af 6. juli 2006 om retfærdig handel og udvikling²,
 - der henviser til sin beslutning af 13. marts 2007 om virksomhedernes sociale ansvar: et nyt partnerskab³,
 - der henviser til sin beslutning af 23. maj 2007 om fremme af anstændigt arbejde for alle⁴, hvori der opfordres til, at der med henblik på at fremme anstændigt arbejde medtages grundlæggende arbejdstagerrettigheder i EU's handelsaftaler, navnlig i bilaterale aftaler,
 - der henviser til høringen om virksomhedernes sociale ansvar i en international handel, afholdt af Europa-Parlamentet den 23. februar 2010,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 48,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om International Handel og udtalelse fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (A7-0317/2010),
- A. der henviser til, at virksomheder og deres filialer er en af hovedaktørerne i den økonomiske globalisering og den internationale handel,
- B. der henviser til OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder fra 2000 og ajourføringen heraf fra 2010, som er henstillinger fra regeringerne til virksomhederne med frivillige standarder for ansvarlig adfærd inden for rammerne af gældende lov, navnlig med hensyn til beskæftigelse, forbindelser med arbejdsmarkedets parter, menneskerettigheder, miljø, forbrugernes interesser, bekæmpelse af korruption og skatteunddragelse,
- C. der henviser til, at ILO's trepartserklæring om multinationale virksomheder har til formål at vejlede regeringerne, de multinationale virksomheder og arbejdstagerne inden for områder som beskæftigelse, uddannelse, arbejdsvilkår og faglige relationer og omfatter et tilsagn fra staterne om at respektere og fremme de fire grundlæggende arbejdsstandarder: organisationsfriheden og retten til kollektive forhandlinger, afskaffelse af alle former for tvangsarbejde, afskaffelse af børnearbejde og afskaffelse af forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse,
- D. der henviser til, at FN's Global Compact i sine 10 principper opfordrer virksomhederne til at tilslutte sig, støtte og inden for deres indflydelsessfære gennemføre et sæt grundlæggende værdier med hensyn til menneskerettigheder, grundlæggende arbejdsstandarder, miljø og bekæmpelse af korruption, som virksomhederne skal forpligte sig på, og som de skal integrere i der virksomhedsaktiviteter på frivilligt grundlag,
- E. der henviser til det igangværende arbejde med ajourføring af OECD's retningslinjer for

¹ EUT C 280 E af 18.11.2006, s. 65.

² EUT C 303 E af 13.12.2006, s. 865.

³ EUT C 301 E af 13.12.2007, s. 45.

⁴ EUT C 102 E af 24.4.2008, s. 321.

multinationale virksomheder, navnlig dem, der vedrører forbedring af de nationale kontaktpunkter og en ansvarsordning for forsyningskæderne,

- F. der henviser til, at de internationale referencerammer som f.eks. Global Reporting-initiativet eller certificerings- og mærkningsordningerne som f.eks. standarden ISO 14 001 eller særligt den nyligt vedtagne standard ISO 26 000, der er udformet som et sæt retningslinjer for alle former for organisationer, hjælper virksomhederne med at vurdere de økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser af deres aktiviteter med inddragelse af begrebet bæredygtig udvikling, men kun virker, i det omfang de faktisk anvendes og kontrolleres,
- G. der henviser, at ISO-standard 26 000 definerer VSA som en organisations ansvar for sine afgørelses og aktiviteters konsekvenser for samfundet og miljøet, som bør komme til udtryk ved en gennemsigtig og etisk adfærd, der bidrager til en bæredygtig udvikling, herunder til samfundets sundhed og velfærd, tager hensyn til de berørte parter forventninger, overholder gældende lovgivning, er forenelig med de internationale standarder og integreres i hele organisationen og gennemføres i dens relationer, som en stor del af civilsamfundet og den internationale fagbevægelse er blevet enige om,
- H. der henviser til den erklærede målsætning i Kommissionens meddelelse fra 2006, som går ud på at gøre Europa til et "ekspertisecenter for virksomhedernes sociale ansvar", idet VSA betegnes som "et aspekt af den europæiske sociale model" og "et middel til at forsvare solidaritet, samhørighed og lige muligheder i en tid med stigende global konkurrence",
- I. der henviser til Kommissionens rapport til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om overvågning af handels- og distributionsmarkedet med titlen "Mod et mere effektivt og fair indre marked for handel og distribution frem til 2020" (KOM(2010)0355) og bilaget hertil, hvori det hedder, at "forbrugerne ... kun [har] adgang til få oplysninger om forhandlernes indsats, når det gælder social ansvarlighed. De har derfor ikke mulighed for at træffe et informeret valg i forbindelse med deres indkøb",
- J. der henviser til, at EU's handelspolitik i henhold til traktaterne skal være i overensstemmelse med alle EU's mål, herunder de sociale og miljømæssige mål og målene for udviklingsbistanden,
- K. der henviser til, at EU allerede gør tildelingen af visse handelspræferencer betinget af, at partnerne ratificerer de vigtigste ILO-konventioner, og at EU siden 2006 har forpligtet sig til at fremme respekten for anstændigt arbejde i alle sine politikker udadtil, herunder handelspolitikken,
- L. der henviser til, at EU's bilaterale frihandelsaftaler nu indeholder et kapitel om bæredygtig udvikling med miljømæssige og sociale mål og overholdelse af reglerne på disse områder,
- M. der henviser til, at manglende overholdelse af principperne for VSA er en form for social og miljømæssig dumping, der især skader de europæiske virksomheder og arbejdstagere, som skal overholde højere arbejds-, miljø- og skattemæssige standarder,

- N. der henviser til, at det vil være rimeligt, om europæiske virksomheder, der flytter deres produktion til lande med lave lønninger og færre miljøkrav, kan holdes ansvarlige ved de kompetente domstole for eventuelle miljømæssige og sociale skader eller andre negative eksterne virkninger for lokalbefolkningen, der forvoldes af deres filialer i de pågældende lande,
- O. der henviser til de mange forskellige forbindelser, der kan være mellem en modervirksomhed og dens filialer på den ene side og mellem en virksomhed og dens leverandører på den anden side, og nødvendigheden af at præcisere begreberne indflydelsessfære og diligenspligt på internationalt plan,
- P. der henviser til, at virksomhederne ikke direkte er undergivet folkeretten, og at de internationale konventioner om bl.a. menneskerettigheder, arbejdsret og miljøbeskyttelse er bindende for signatarstaterne, men ikke direkte for de virksomheder, der har hjemsted i de pågældende lande, idet det er disse stater, der skal sikre sig, at virksomheder, der har hjemsted på deres område, overholder deres retlige forpligtelser og diligenspligten, og fastsætte tilstrækkelige og passende sanktioner, hvis dette ikke er tilfældet,
- Q. der henviser til den grundlæggende ret til adgang til effektive retsmidler og til en upartisk og uafhængig domstol, som bekræftes i artikel 47 i EU's charter om grundlæggende rettigheder og i artikel 8 i verdenserklæringen om menneskerettigheder,
- R. der henviser til princippet om retligt samarbejde, der bekræftes af Bruxelleskonventionen og forordning (EF) nr. 44/2001, og opfordrer Kommissionen til at fortsætte den kurs, der blev lagt i grønbogen, som indeholder forslag vedrørende ekstraterritorialitet, bl.a. om en udvidelse af forordningens anvendelsesområde for sager, der involverer sagsøgte fra tredjelande,
- S. der henviser til, at selv om kapitel 13 i frihandelsaftalen mellem EU og Sydkorea og artikel 270, stk. 3, i flerpartshandelsaftalen mellem EU og Colombia og Peru indeholder en henvisning til VSA, tages der endnu ikke og ikke fuldt ud højde for betydningen af VSA for den europæiske målsætning om beskyttelse af miljø og sociale rettigheder og menneskerettighederne, og til, at selv vedvarende overtrædelser fra virksomhedernes side af menneskerettigheder, arbejdsstandarder eller miljøregler i praksis ikke har nogen som helst konsekvenser for videreførelsen af handelsaftalerne på trods af målsætninger om det modsatte,
- T. der henviser til, at VSA-aftaler hidtil har vist sig utilstrækkelige, navnlig i minesektoren,
- U. der henviser til den eksisterende fællesskabslovgivning vedrørende mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder og navnlig henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 og "Small Business Act" for Europa, der vedtoges i juni 2008,
- V. der henviser til, at virksomhedernes sociale ansvar (VSA) er et begreb, hvorved virksomhederne frivilligt inkorporerer sociale og miljømæssige hensyn i deres forretningsstrategi med henblik på interessenternes overordnede trivsel ved aktivt at engagere sig i samfundspolitik som et vigtigt aspekt af værdibaserede sociale ændringer,
- W. der henviser til, at VSA er en afgørende del af den europæiske sociale model, som styrkes af ikrafttrædelsen af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og navnlig dens

horisontale sociale bestemmelse, og der henviser til, at behovet for at fremme VSA blev anerkendt i Kommissionens meddelelse om EU 2020-strategien som en vigtig faktor for arbejdstagernes og forbrugernes tillid på lang sigt,

- X. der henviser til, at VSA har stor indflydelse på menneskerettighederne i udviklingslande,
 - Y. der henviser til, at VSA ikke bør træde i stedet for eller fritage staten, når det gælder leveringen af grundlæggende offentlige tjenesteydelser,
 - Z. der henviser til, at VSA kan spille en vigtig rolle ved at forbedre levestandarden i ugunstigt stillede samfund,
 - AA. der henviser til, at fagforeninger spiller en afgørende rolle for fremme af VSA, eftersom arbejdstagerne har de bedste forudsætninger for at kende deres virksomheds situation,
 - AB. der henviser til, at VSA skal ansues sideløbende med og i interaktion med reformer inden for virksomhedsledelse,
 - AC. der henviser til SMV'ernes rolle i EU's indre marked og resultaterne af de projekter, som Kommissionen finansierer for at fremme indførelsen af VSA-praksisser i SMV'er,
 - AD. der henviser til, at virksomhedernes sociale ansvar og de sociale bestemmelser og miljøbestemmelserne i handelsaftalerne forfølger samme målsætning om en økonomi, der respekterer menneskets behov og miljøet, og en globalisering, der er mere retfærdig, social og menneskelig, og som faktisk bidrager til bæredygtig udvikling,
 - AE. der henviser til, at handelsregler og VSA hidtil i bedste fald blot har været løst kædet sammen, og at der vil være meget at vinde ved at koordinere handelsregler og målene for VSA,
1. konstaterer, at de globale udfordringer er blevet skærpet af finanskrisen og dens samfundsmæssige konsekvenser og har ført til verdensomspændende diskussioner om behovet for en ny reguleringsstrategi om styreformer i verdensøkonomien, herunder i international handel; mener, at de nye, mere effektive og bedre håndhævede regler skal bidrage til at udvikle nogle mere bæredygtige politikker, der virkelig tager højde for de sociale og miljømæssige aspekter;
 2. konstaterer endvidere, at globaliseringen har øget konkurrencen mellem landene om at tiltrække udenlandske investorer og mellem virksomhederne, hvilket til tider har ført til grove overtrædelser af menneskerettighederne og arbejdstagerrettigheder samt miljøskader for at tiltrække handel og investeringer;
 3. minder om, at principperne for VSA, som fuldt ud anerkendes på internationalt plan, såvel i OECD og ILO som FN, drejer sig om den ansvarlige adfærd, der forventes af virksomhederne, og først og fremmest forudsætter, at gældende lovgivning overholdes, navnlig vedrørende beskæftigelse, arbejdsmarkedsforhold, menneskerettigheder, miljø, forbrugernes interesse og gennemsigtighed i forhold til dem, bekæmpelse af korruption og skatte- og afgiftsspørgsmål;
 4. minder om, at fremme af virksomhedernes sociale ansvar er en målsætning, der støttes af

EU, og at Kommissionen er af den opfattelse, at EU skal sikre, at de eksterne politikker, der gennemføres, bidrager effektivt til en bæredygtig udvikling og til den sociale udvikling i de pågældende lande, og at europæiske virksomheder handler i overensstemmelse med europæiske værdier og internationalt anerkendte standarder, uanset hvor de investerer og opererer;

5. minder om, at målene for handelspolitikken bør koordineres fuldt ud med EU's globale målsætninger, og at EU's handelspolitik i henhold til artikel 207 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde skal føres "inden for rammerne af principperne og målene for Unionens optræden udadtil", og at den ifølge EU-traktatens artikel 3 bl.a. skal bidrage til "bæredygtig udvikling af jorden, solidaritet og gensidig respekt folkene imellem, fri og fair handel, udryddelse af fattigdom og beskyttelse af menneskerettighederne, især børns rettigheder, samt nøje overholdelse og udvikling af folkeretten, herunder overholdelse af principperne i De Forenede Nationers pagt";
6. mener, at Kommissionen bør undersøge muligheden for at fastlægge en harmoniseret definition af relationerne mellem en virksomhed, der betegnes som "modervirksomheden", og enhver virksomhed, der er i et afhængighedsforhold til denne, det være sig en filial, leverandør eller underleverandør, for at gøre det lettere at fastlægge hver enkelt virksomheds retlige ansvar;
7. mener, at virksomhedernes sociale og miljømæssige ansvar bør være en integrerende del af EU's handelsaftaler i betragtning af den afgørende rolle, som de store virksomheder, deres filialer og deres forsyningskæder spiller i den internationale handel;
8. mener, at de sociale bestemmelser i handelsaftalerne bør suppleres med indarbejdelse af VSA-begrebet, som drejer sig om virksomhedernes adfærd, idet VSA vil blive styrket af de ordninger, der fastlægges i handelsaftalerne til overvågning af de principper, aftalerne bygger på;
9. kræver, at VSA-principperne og -forpligtelserne tages i betragtning og indarbejdes i Kommissionens kommende meddelelse om den nye handelspolitik for Europa inden for rammerne af Europa 2020-strategien, i den meddelelse, som Kommissionen er ved at udarbejde om VSA med henblik på offentliggørelse i 2011, og i gennemførelsen af dens handelspolitik;
10. betragter VSA som et effektivt redskab til forbedring af konkurrenceevnen, kompetencer og uddannelsesmuligheder, sikkerhed på arbejdspladsen og arbejdsmiljøet, beskyttelse af arbejdstageres rettigheder, lokale og oprindelige samfunds rettigheder, fremme af en bæredygtig miljøpolitik, fremme af udveksling af god praksis på lokalt, nationalt, europæisk og internationalt plan, uden at det naturligvis erstatter hverken arbejdsretten eller de almindelige eller sektorvise kollektive overenskomster;
11. slår til lyd for, at der rettes en opfordring til virksomhederne om at anvende VSA med det formål at sikre såvel deres egne arbejdstageres fysiske integritet og sikkerhed, fysiske og mentale trivsel og arbejds- og menneskerettigheder som alle arbejdstageres generelt gennem den indflydelse, de kan gøre gældende over for en bredere kreds af samarbejdspartnere; understreger vigtigheden af at støtte og fremme udbredelsen af sådanne praksisser i SMV'erne og begrænse deres byrder med hensyn til omkostninger og bureaukrati;

12. påpeger, at VSA bør fokusere på nye områder såsom arbejdstilrettelæggelse, lige muligheder, social integration foranstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling, udvikling af livslang uddannelse og læring; understreger, at VSA bør omfatte f.eks. jobkvalitet, ligeløn og karriereudsigter samt fremme af innovative projekter for derigennem at bidrage til indførelsen af en bæredygtig økonomi;
13. anbefaler kraftigt medlemsstaterne og EU at fremme indførelsen af god VSA-praksis for alle virksomheder, uanset hvor de udfører deres aktiviteter, og opmuntre til udbredelsen af god praksis, som bygger på VSA-initiativer, bl.a. ved at gøre resultaterne af disse initiativer bredere kendt;
14. bemærker, at VSA-dagsordenen skal tilpasses de specifikke behov i regioner og i de enkelte lande for at bidrage til at forbedre den bæredygtige økonomiske og sociale udvikling;
15. mener, at troværdigheden af frivillige VSA-initiativer afhænger af inkorporeringen af internationalt godkendte standarder og principper, f.eks. Global Reporting III-initiativet, og af indførelsen af overvågning samt en gennemsigtig og uafhængig kontrol af virksomhedsaktørerne;
16. mener, at der bør lægges vægt på aktivt at inddrage alle interessenter i virksomheden, på lederuddannelse og på udvikling af civilsamfundet, navnlig udvikling af forbrugerbevidsthed;
17. mener, at VSA-kulturen bør opdyrkes og spredes gennem uddannelse og bevidstgørelse såvel på virksomhedsplan som i videregående uddannelser, der beskæftiger sig med virksomhedsledelse;
18. mener, at social dialog og det europæiske samarbejdsudvalg har spillet en konstruktiv rolle i udviklingen af bedste praksis i henseende til VSA;
19. er overbevist om, at der bør udvises mere opmærksomhed over for VSA i de europæiske retningslinjer for beskæftigelse;

Indarbejdelse af VSA i den generelle præferenceordning GSP og GSP+

20. kræver, at VSA-principperne indarbejdes i GSP- og GSP+-forordningen i forbindelse med den næste revision heraf; anmoder Kommissionen om at sørge for, at tværnationale virksomheder, der har filialer eller forsyningskæder i de lande, der deltager i GSP-ordningen og navnlig i GSP+-ordningen - uanset om deres hovedsæde ligger i EU eller ej - forpligtes til at overholde deres retlige, nationale og internationale forpligtelser med hensyn til menneskerettigheder, arbejdsstandarder og miljøbestemmelser; ønsker, at EU og de lande, der har undertegnet og nyder godt af GSP, forpligtes til at sørge for, at virksomhederne overholder disse krav; kræver, at der bliver tale om et bindende aspekt af GSP;
21. mener, at en ny GSP+-ordning også bør forbyde de såkaldte "værtlandsaftaler", som er meget uigennemsigtige aftaler, der indgås mellem visse multinationale selskaber og værtslande, der er omfattet af GSP+, i den hensigt at omgå kravene i de pågældende

landes lovgivning, hvilket klart er uforeneligt med VSA-begrebet;

Nye indvirkningsvurderinger

22. anmoder Kommissionen om at forbedre sin model for bæredygtighedsvurderinger, således at de kommer til at give et korrekt billede af handelsforhandlingers økonomiske, sociale, menneskerettigheds- og miljømæssige konsekvenser, herunder målsætningerne om modvirkning af klimaændringerne; anmoder Kommissionen om at følge op på handelsaftalerne med EU's partnerlande ved før og efter undertegningen af en handelsaftale at gennemføre bæredygtighedsvurderinger under særlig hensyntagen til sårbare sektorer;
23. understreger, at Parlamentet efter Lissabontraktatens ikrafttræden skal underrettes fuldt ud om, hvordan resultaterne af bæredygtighedsvurderinger af aftaler inddrages i forhandlingerne forud for indgåelsen af aftaler, og om, hvilke kapitler i aftalerne der er blevet ændret for at undgå eventuelle negative konsekvenser, der er påvist i bæredygtighedsvurderingen;
24. anmoder Kommissionen om at foretage konsekvensanalyser for at vurdere handelsaftalernes virkninger for de europæiske SMV'er (SMV-testen), navnlig med hensyn til VSA, i overensstemmelse med Small Business Act;

VSA-bestemmelser i alle EU's handelsaftaler

25. foreslår mere generelt, at der i fremtidige handelsaftaler, der forhandles af EU, skal indgå et kapitel om bæredygtig udvikling, som skal indeholde en VSA-bestemmelse, som til dels skal bygge på de i 2010 ajourførte OECD-retningslinjer for multinationale virksomheder;
26. foreslår, at denne VSA-bestemmelse skal omfatte:
 - a) en gensidig forpligtelse for de to parter til at fremme internationalt anerkendte VSA-instrumenter inden for rammerne af aftalen og deres samhandel;
 - b) incitamenter, der skal få virksomhederne til at indgå forpligtelser med hensyn til VSA efter forhandling med alle relevante parter i virksomheden, herunder fagforeninger, forbrugerorganisationer, lokale myndigheder og civilsamfundsorganisationer;
 - c) oprettelse af kontaktpunkter i stil med dem, der er indført i OECD-regi, som skal udbrede information om VSA og gennemsigtighed og tage imod eventuelle klager over manglende overholdelse af VSA-principperne i samarbejde med civilsamfundet og fremsende dem til de kompetente myndigheder;
 - d) et krav - som tager højde for SMV'ers særlige situation og muligheder set i forhold til henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 og i forhold til "tænk-smått-først"-princippet - om, at virksomhederne skal offentliggøre deres VSA-status mindst hvert andet eller tredje år; mener, at dette krav vil styrke gennemsigtighed og rapportering og fremme synlighed og troværdighed omkring VSA-praksis, når VSA-information gøres tilgængelig for alle berørte parter, herunder forbrugere,

investorer og en bredere offentlighed på en målrettet måde;

- e) en diligenspligt for større virksomheder og virksomhedskoncerner, dvs. en pligt til at træffe foregribende foranstaltninger for at identificere og forebygge enhver form for krænkelse af menneskerettighederne og overtrædelse af miljøreglerne, korruption eller skatteunddragelse, herunder i filialer og forsyningskæder, dvs. i virksomhedernes direkte indflydelsessfære;
- f) et krav om, at virksomheder skal påtage sig at gennemføre frie, åbne og informerede forudgående høringer af lokale og uafhængige parter, inden et projekt, der har konsekvenser for et lokalsamfund, påbegyndes;
- g) særlig fokus på konsekvenserne af beskæftigelse af børn og børnearbejde;

27. mener, at VSA-bestemmelsen bør kunne ledsages af andre bestemmelser; er af den opfattelse, at:

- a) de kompetente myndigheder i tilfælde af konstaterede tilsidesættelser af VSA-forpligtelser bør kunne foretage undersøgelser, og at parterne skal kunne anmelde de ansvarlige, hvis der er tale om en alvorlig tilsidesættelse af forpligtelserne;
- b) de to parter bør forpligte sig til at fremme tværnationalt retssamarbejde, lette domstolsadgangen for ofre for handlinger, som virksomheder har truffet inden for deres indflydelsessfære, og med dette mål for øje støtte udviklingen af passende retsprocedurer med henblik på sanktionering af virksomheders overtrædelser af lovgivningen samt klageordninger uden om domstolene;

28. foreslår, at der som led i bilaterale EU-aftaler inden for rammerne af programmerne for forbedring af retsvæsenet indføres uddannelse af dommere og retter, der beskæftiger sig med handelsret, i spørgsmål om menneskerettigheder og overholdelse af internationale konventioner om arbejdstagerrettigheder og miljø;

29. foreslår, at der nedsættes et fælles parlamentarisk overvågningsunderudvalg for hver enkelt handelsaftale (FTA), der skal fungere som et forum for udveksling af information og dialog mellem Europa-Parlamentets medlemmer og parlamentsmedlemmer i partnerlandene; tilføjer, at disse overvågningsunderudvalg også bør kunne kontrollere gennemførelsen af kapitlet om bæredygtig udvikling og VSA-bestemmelsen og formulere henstillinger til det blandede FTA-udvalg, bl.a. på baggrund af konsekvensanalyser og i tilfælde af dokumenteret overtrædelse af menneskerettighederne, arbejdsrettigheder eller miljøaftaler;

30. foreslår, at der oprettes et regulært forum for sammenligning, således at lande, der har undertegnet FN's Global Compact, kan lægge deres VSA-programmer frem til offentlig kontrol og forbrugerne få et sammenligningsredskab, og der kan blive skabt en kultur med høje standarder og peer-evaluering; en sådan gennemsigtighed vil kunne tilskynde virksomhederne til at opnå højere VSA-standarder på frivillig basis eller betale prisen for mediernes og offentlighedens kontrol;

Fremme VSA i handelspolitikkerne på multilateralt plan

31. anmoder Kommissionen om at arbejde for, at der i højere grad tages hensyn til VSA i handelspolitikkerne på multilateralt plan i de internationale fora, der har støttet VSA, navnlig OECD og ILO og WTO efter Doha;
32. opfordrer til i de samme fora at undersøge mulighederne for at udarbejde en international konvention, der fastlægger værtslandenes¹ og oprindelseslandenes² ansvar og bidrager til at bekæmpe multinationale virksomheders overtrædelse af menneskerettighederne og til at gennemføre eksterritorialitetsprincippet;
33. anmoder Kommissionen om at støtte udviklingen af nye relationer mellem multilaterale organer, der beskæftiger sig med arbejds- og miljøstandarder, og WTO for at sikre større sammenhæng mellem handelspolitikkerne og målsætningerne om bæredygtig udvikling på internationalt plan;
34. gentager, at der inden for WTO bør nedsættes en komité for handel og anstændigt arbejde efter samme model som Komitéen for Handel og Miljø, hvor man bl.a. kan drøfte spørgsmål om arbejdsstandarder, særlig i forbindelse med beskæftigelse af børn, og VSA i forbindelse med international handel; foreslår endnu en gang en ændring af tvistbilæggelsesproceduren, således at paneler eller appelinstansen i sager om mulig overtrædelse af internationale miljø- eller arbejdsaftaler kan anmode de kompetente internationale organer om en udtalelse, som kan blive offentliggjort;

O
O O

35. pålægger sin formand at sende denne beslutning til formanden for Det Europæiske Råd, Rådet, Kommissionen, Det Økonomiske og Sociale Udvalg, de nationale parlamenter i EU, den parlamentariske konference om WTO og Den Internationale Arbejdskonference.

¹ Lande, hvor virksomheder, der står i et afhængighedsforhold til en modervirksomhed, er beliggende.

² Lande, hvor modervirksomheder er beliggende.